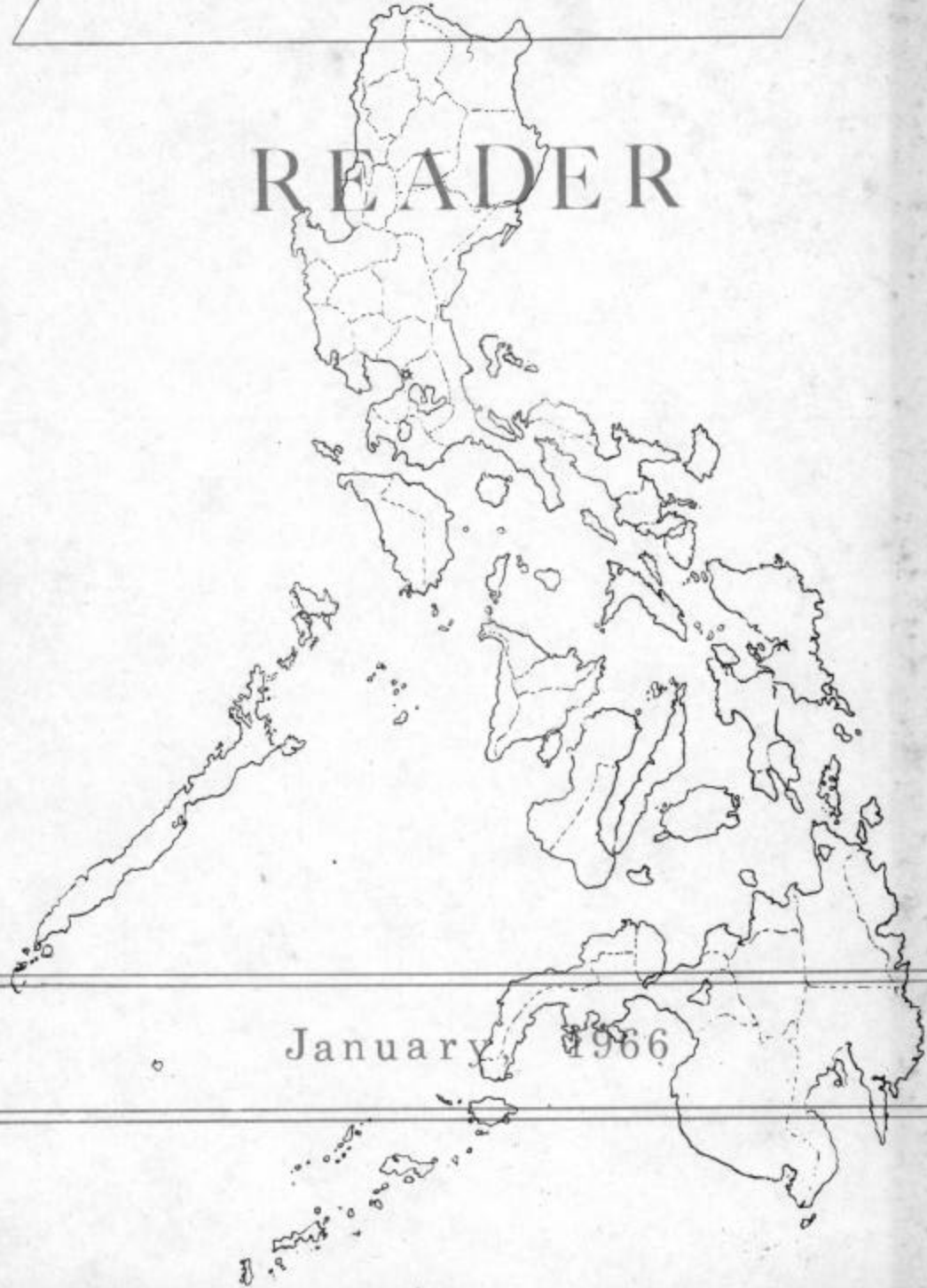

PHILIPPINE

READER

Vol. I

January 1966

No. 2

This Mamanwa issue of the Philippine Reader has been translated by Jeanne and Helen Miller of the Summer Institute of Linguistics, in cooperation with the Bureau of Public Schools, Department of Education. This magazine is intended to give information at various levels of reading to adults who are learning to read.

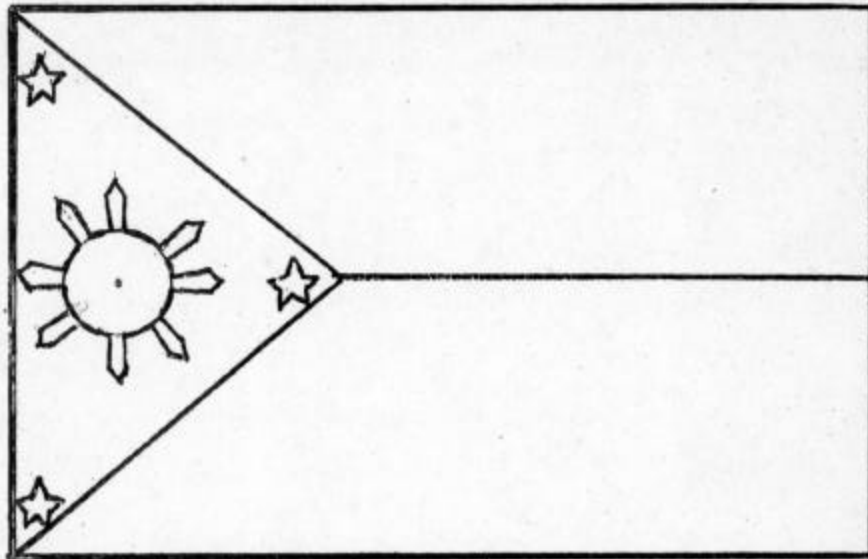
Published by the
Summer Institute of Linguistics
Box 2270, Manila

CONTENTS

Palid

Ya Bandira ka Pilipinas -----	1
Ya Bag-ong Prisdinti ka Pilipinas ---	2
Nagapalinaw si Hisos ka Ongaonga -----	3
Biribiri -----	5
Ya Panan-og ka Ambaw daw Ambak -----	8

Ya Bandira Ka Pilipinas

Kon antengteng kita ka bandira ta antaremdem kita nga ya Pilipinas ani ya lopà nga nataohan ta.

Na, kon makalabay kamazo ya bandira bisan hain kamo magheneng kamo pagpanaw. Magsalodar kamo dazon.

Ya manga bitoon nga binetang dizan ka bandira nga tolo mimpasingedsinged siran ka manga dakolà nga poroporo dini ka Pilipinas. Ya Lozon, Bisayas hasta Mindanaw.

Ya sega nga binetang dizan ka bandira mimpasingedsinged ka kagawasan na nasiyon ta.

Ya kolora nga maitom hasta ya mapoti mimpasingedsinged iton ka kalinaw dini ka nasiyon ta.

Ya kolora nga mararag mimpasingedsinged iton ka dogò ka manga binonò nga nangapatay ka paggira.

Ya Bag-ong Prisidinti ka Pilipinas

Ang min-azing Nobimbri mimpili ya manga tao ka bag-ong Prisidinti dini ka Pilipinas. Si Ferdinand Marcos ani ya toong ngaran. Ya pag-iskowila pen naiza mahetek ya toong olo. Paggradowar naiza mahon-ang mangabinati iza ka manga toong iba. Ang min-azing gira nasoldaw pen iza. Masara izang kaiseg. Zis nga ka medalya ya inhatag na Kapitan kanangiza.

Pagkakamhan na gira ya gusto na toong ama nga kon an-aram iza ka pag-abagado. Paggradowar naiza ka abagado mahon-ang mangabinati iza ka manga tao.

Paggradowar naiza naminze di iza.

Ya ngaran na toong asawa si Imilda. Tolong bolos ya manga maimpis niran. Dowa ya babazi. Isa ka ya amaama.

Nagahela siran doru ka Manila koman.

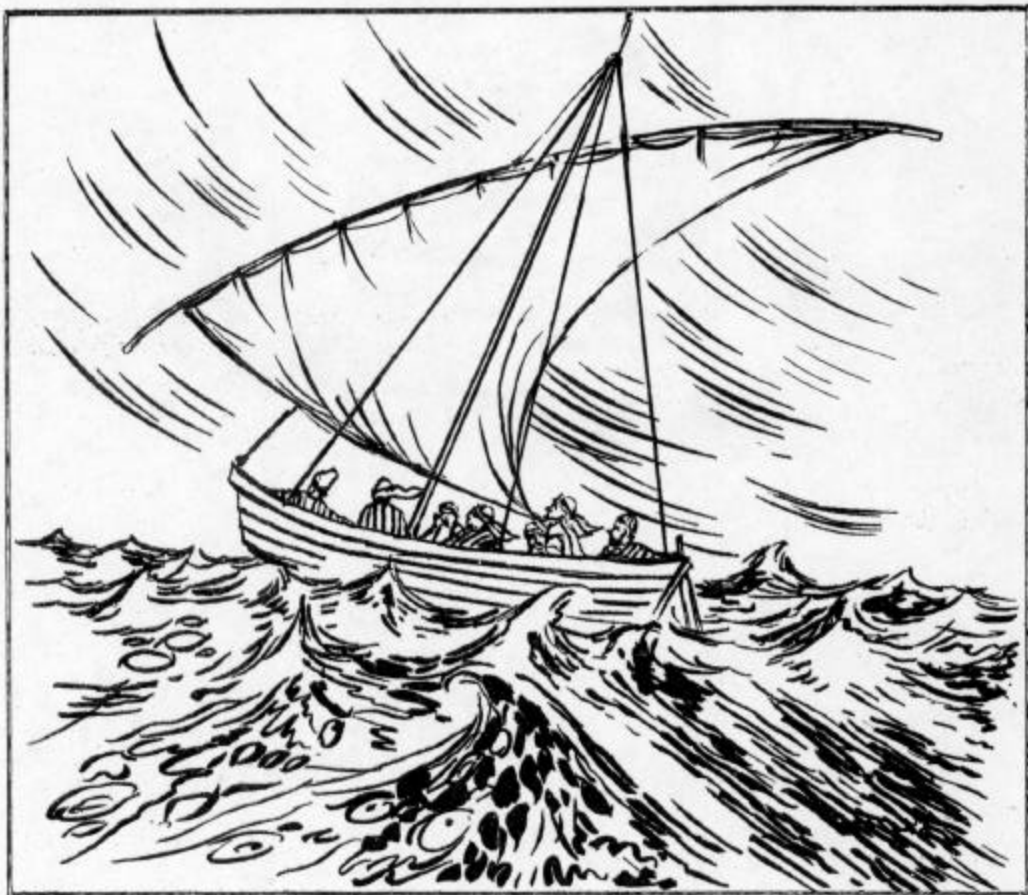

Nagapalinaw si Hisos Ka Ongaonga

Lokas 8:22-25

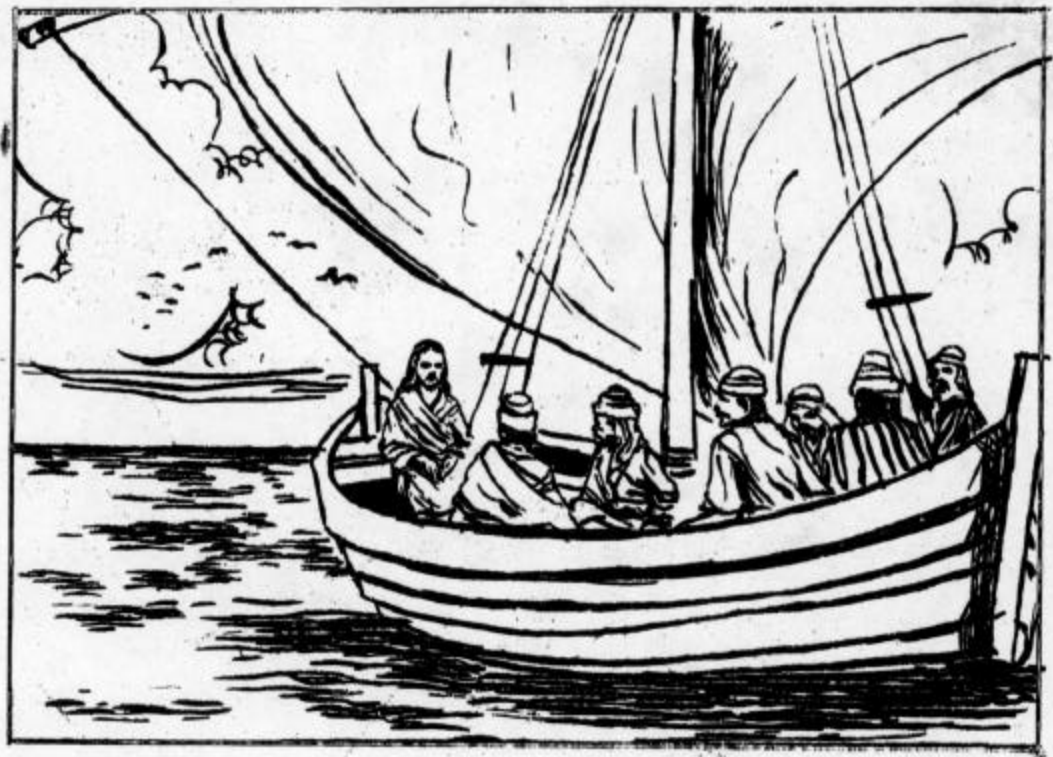
May isang ka aldaw nanleen si Hisos daw ya toong
manga sakop dalem ka baloto. Minlaong si Hisos
kaniran nga ansakay kita dipi ka kalindeet na
danaw. Mintokod siran ngaro.

Pagpakasakay ka niran natorog si Hisos. Na,
minheres di ka makeseg ya hangin dimbaba ka
danaw. Minleen ya sapa dalem ka baloto.

Min-arani siran kan Hisos kay impokaw niran.
Minsinggit siran nga Ginee, Ginee mangawarâ kita.

Pag-imata ni Hisos mimbaheg iza ka hangin daw
ya manga baled nga nan-ataas. Pagheng na
ongaonga minlinaw ya tanan.

Minlaong si Hisos ka toong manga sakop nga
hain sa ya pagsarigsarig mazo kanao?

Nangahaldek daw nangabereng siran.
Namaglaong siran nga sin-o sa bazâ ining tao?
Pagsogò naiza ka manga hangin daw baled
antoo siran.

Biribiri

Ining maimpis nagapinal di iza. Ya toong kasakit ani ya biribiri. Nagapinagmatay ya toong ginikanan kay masara ya toong kahintang. Nawied si Mano Ramon ka toong sombalay kay nagapinal di ya kanirang maimpis ka biribiri.

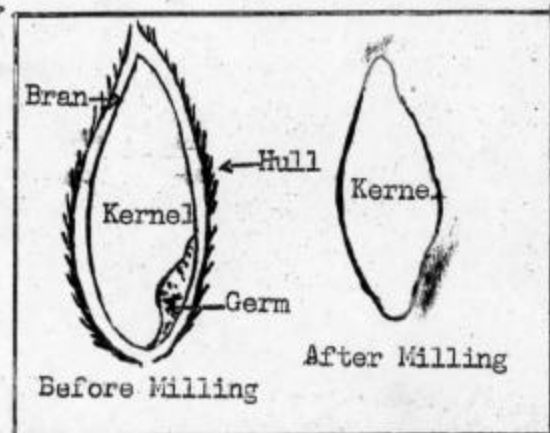

Magalised ya manga tao ka biribiri. Magapakaloza ya biribiri ka lawas na tao. Hasta magapanakit na magapamagnel ya kanirang manga lawas. Daw magaababa ya paghinawa niran. Nagabati ya kanirang manga bitiis ka pagpamagnel ka kabinehed. Hasta diri siran magaawes ka pagkaen. Kon diri siran matambalan mapatay gazed siran.

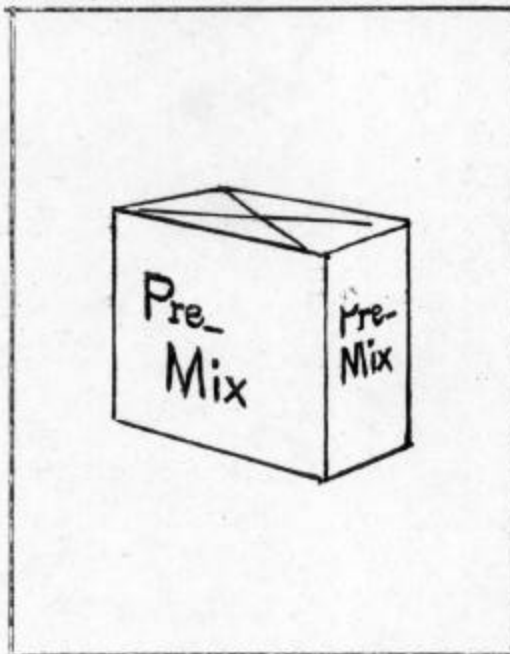
Na si Mano Ramon nangotana iza ka doktor nga kay ono sa ya ingkapatazan na manga tao ka biribiri? Minlaong ya doktor nga magasakitan ya manga tao ka biribiri kay kolang pen ya makaen niran ka sostansiya nga tambek nga sagbet.

Ya begas nga masarang mapoti koni kolang iton ka sostansiya. Ya begas nga maitem koni dakolâ di ya sostansiya. Ya begas nga warâ pen kaas-as-si dakolâ gazed ya sostansiya. Ya begas nga in-as-asan warâ di ya sostansiya. Diri magapabaskeg ka hinawa daw lawas. Mimpakahagdam si Mano Ramon nga kon angkaen ya tao

ka begas nga mapoti kolang ka sostansiya. Dogangan koni ka manga golay, manga anak na manok, manga balationg, manga isdâ, manga baboy, manga mani, hasta manga protas.

Na, kon angkaen ya tao ka begas nga maitom daw mararag diri masakit ya tao ka biribiri. Si Mana Rosita diri iza an-as-as ka begas. Agon maitom di ya begas. Hasta dakolâ di ya sostansiya dalem kiton. Na, waton di ya manga tao nga warâ di ya pinalit niran nga begas nga maitom. Polos mapoti ya binaligzâ dorô ka tindahan. Na ono sa siran? Minlaong ya doktor nga paliten niran ka tindahan ya Pri Mik nga idogangay ka begas nga mapoti. Isang ka potos na Pri Mik tag ono binti dorô ka

lengsed. Igô di iton ka isang ka toig ka paggasto. Pagsen-ad na tao ka begas nga mapoti ikotaw ya Pri Mik. Kada isang ka gantang ikotaw ya isang ka kotsara nga Pri Mik. Magapakabaskeg ka lawas na tao kon makakaen siran kiton.

Diri kon malain ya begas nga indogangan ka Pri Mik. Maazak ya manga maimpis hasta ya malaas kiton.

Ya paghogas ni Mana Rosita ka hilaw pen nga begas ikadowa ka lamang. Kay mahogas koni ya manga sostansiya kon doblihan di naiza paghogas ka begas nga hilaw. Ya sapà nga hinogas kiza nga hilaw anikay isapà ka golay kon karni sa. Kay mataed koni ya sostansiya naitonhō.

Impakahagdam ni Mano Ramon ya manga toong eey ka tambal ka biribiri. Mimpalit dazon siran ka Pri Mik dorō ka lengsed.

Hasta ya manga tanem niran nga homay kon mahinog iton diri siran mag-as-as. Angkaen siran ka begas nga maitom. Magapakabaskeg ka manga lawas niran. Ya manga pinalit niran nga begas nga mapotì dogangan gazed niran ka Pri Mik kay ya togon na doktor heget gazed nga ipapalit.

Ya Panan-og ka Ambaw daw Ambak

Ya ambaw minlaong iza ka ambak nga bantazan mo ya anak nao kay may panaw nao. Minsambag ya ambak nga e, e, ey. Mimpanaw di ya ambaw. Pagkadogaydogay nagamatay ya anak na ambaw. Nagalingaw ya ambak ka anak na ambaw.

Ani ini ya paglingaw na ambak nga ya ngipen na inà mo insakitan kay nagaketket iza ka mais.

Na pagkadogaydogay ka min-oli di ya ambaw. Pagdateng naiza ka lagkaw minlaong ya toong anak nga ^{ina} minlingaw ya ambak kanao kazina. Nangotana ya ina nga ono ya paglingaw na ambak kanmo? Minsambag ya anak nga wani ya paglingaw naiza kanao nga ya ngipen na inà mo nasakitan kay nagaketket iza ka mais. Nazahet dazon ya ambaw. Mintimbag iza ka toong malam-anan.

Nangotana ya ambak ka ambaw nga kay ono sa ^{ka} pitimbag mo ya malam-anan mo? Minsambag ya ambaw nga kay minlingaw sa ko nga nasakitan ya kanaong ngipen kay mingketket hao ka mais.

Na, minlaong ya ambak nga diri kon ani ya kanaong paglingaw ka maimpis mo. Wani ya paglingaw o nga matood. Na, ya ngipen na inà mo nasakitan kay nabansilan di.

Na, minlaong ya ambak^{ka} ambaw nga bantazan mo
ya anak^{nao} nao kay may panaw^{nao} nao. Minsambag ya ambaw
nga e, e, ey. Mimpanaw di ya ambak. Pagkadogaydogay
nagamatay ya anak na ambak. Nagalingaw ya ambaw
ka anak na ambak.

Ani ini ya paglingaw na ambaw nga ya mata
na inà mo dakolà kay nagatambè iza ka sapà.

Na, pagkadogaydogay ka min-oli di ya ambak.
Pagdateng naiza ka lagkaw minlaong ya toong anak
nga minlingaw ya ambaw kanao kazina. Nangotana
ya ina nga ono ya paglingaw na ambaw kanmo? Minsambag
ya anak nga wani ya paglingaw naiza kanao nga ya mata
na inà mo dakolà di kay nagatambè iza ka sapà.
Nazehet dazon ya ambak. Mintimbag iza ka toong
malam-anan.

Nangotana ya ambaw ka ambak nga kay ono sa/
pagitimbag mo ya malam-anan mo? Minsambag ya ambak nga
kay minlingaw sa ko nga ya mata nao dakolà di kay
nagatambè hao ka sapà.

Na, minlaong ya ambaw nga diri kon ani ya kanaong
paglingaw ka maimpis mo. Wani ya paglingaw o nga matood.
Na, ya mata na inà mo dakolà di kay nagabasa iza
ka libro.

Panan-og ini na manga taga Bukidnon.